

ich umiestnili. Pôjde teda len o modus procedendi, ktorý dohodneme s maďarskou vládou. Nechceme ani ponúkané tri dni na evakuáciu kolonistov. Naopak, žiadame odškodnenie, ktoré prerokuje zmiešaná komisia na samom mieste.

Minister Vančo plne súhlasí so stanoviskom ministra Dr. Mičuru. Rozvinula sa debata o tejto veci, ktorej sa zúčastnili všetci prítomní. V zásade sa dohodli na stanovisku, ktoré tlmočil minister Mičura.

Ďalej bolo oznámené, že z podnetu Slovenskej vlády vyslanectvo česko-slovenskej republiky požiadalo Maďarov, aby na pondelok, t. j. 5. 12. t. r. vyslali delegáciu do Bratislavy, ktorá prerokuje modalitu, týkajúcu sa otázky kolonistov.

Týmto schôdza bola ukončená.

AMZV ČR, PrS, kr. 60, f. 14, bez č.

¹ Dr. M. Mičura bol predsedom č-s. časti právnej komisie.

² Íšlo o vypracovanie zhodnej interpretácie termínu 3. bodu viedenského protokolu, aby odstúpané územie bolo odovzdané „v riadnom stave“.

³ Dr. Omyliak, člen č-s. komisie pre menšinovú otázku.

104

3. december 1938, Bratislava.

Inštrukcia Prezídia krajinského úradu všetkým okresným náčelníkom a policajnému riaditeľstvu v Bratislave, ktorou zastavuje účinnosť výnosu z 22. 11. o vyhostovaní maďarských štátnych príslušníkov za predpokladu, že Maďarsko vydá podobné nariadenie voči č-s. príslušníkom na okupovanom území.

Fonogram

S okamžitou platnosťou zastavte prevádzanie výnosu zo dňa 22. 11. 1938 číslo 73206/ prez. 1938 ohľadom vyhostovania maďarských štátnych príslušníkov a osôb príslušných do odstúpeného územia. Pokiaľ už týmto osobám boli doručené vyhostovacie výmery, až do prípadnej ďalšej úpravy neexekvujte. Vyhostené osoby nech sú predbežne postavené pod prísny policajný dozor s povinnosťou hlásenia sa každý deň. Táto úprava sa vydávala v predpoklade a za podmienky, že Maďarsko zo svojej strany a v súčasnej dobe tiež zastaví vyhostovanie našich príslušníkov vrátane kolonistov. Písomný výnos nasleduje.

Prezídium krajinského úradu

SNA, KÚ, kr. 254, č. 76514.

105

3. december 1938, Žabokreky.

Žápisnica napísaná na žandárskej stanici s Valentínom B., žandárskym strážmajstrom, v. v., predtým obyvate-

lom mesta Košice, ktorý vypovedal o politických pomeroch v meste po príchode maďarského vojska, o zatýkaní nespôhlivých osôb, najmä židov, a svojom okamžitom vyhostení.

Zápisnica

Obec Košice bola obsadená maďarským vojskom dňa 10. 11. 1938 asi o 11. hodine. Privítanie vojska bolo na Štefánikovej ulici pri pomníku Štefánika, ktorý už predtým spolu s pomníkom sv. Václava, čs. vojsko odviezlo. Až na niekoľko maďarských občanov, uvítanie vojska bolo dosť jednoduché. Maďarské vojsko sa chovalo pokojne.

V Košiciach som sa zdržal do 25. 11. 1938, pretože po príchode maďarského vojska som sa 23. 11. 1938 musel prihlásiť na pobyt, ktorý sa robil podľa abecedného poradia. Maďarský dôstojník, ktorý prezrel moje doklady, ma vyzval, že ak som príslušný na Slovensko, ihneď musím opustiť Košice. Dostal som povolenie na prekročenie hranice a dovolili mi, aby som odcestoval 25. 11. 1938. Mohol som si vziať šaty, ale nábytok mi nedovolili odviešť.

Maďarské vojsko sa pri príchode pokojne chovalo, bolo v ubikáciách a neopúšťalo miestnosti. Až 11. 11. 1938 prišiel do Košíc rišsky správca Horthy s vládou a na námestí bola prehliadka vojska. Predtým bola slávnostná bohoslužba, ktorú slúžil knieža (*primas?*) ostrihomský. Maďarskí četníci zatýkali občanov českej, slovenskej i maďarskej národnosti a najviac židov. Z akých príčin, nikomu nebolo známe. Najviac 19. 11. 1938, keď maďarské vojsko a četníctvo uzavrelo ulice pri židovských synagógach, pochytilo vychádzajúcich židov. Ti, ktorí neboli príslušní do Košíc, vypovedali ich a vyviezli. Iné násilnosti a telesné týranie nebolo badať.

Moja manželka Terézia B., rod. K., zostala v Košiciach, pretože máme tam domček v hodnote 70 000 Kč a bytové zariadenie, šaty, prádlo v hodnote 20 000 Kč. Dom je napísaný na moju manželku.

Dňa 23. 11. 1938 som sa dozvedel, že v tento deň na slovenských školách bolo zastavené vyučovanie. Zakázal to školský inšpektorát. Či zákaz platil len na čas, alebo na stále, neviem.

Prečítal a podpísal:

Napísal:

Nečitateľný podpis, v. r.

Vrchný strážmajster

Valentin B., v. r.

četnícky strážmajster

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

3. december 1938, Brunovce.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Vojtechom D., predtým obyvateľom obce Lehnice, ktorý vypovedal o okolnostiach jeho vyhostenia z teritória maďarského štátu.

Protokol

Vojtech D. po upozornení na možnosť prísahy vypovedá: